

Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirakstsstjóri: Krisjan Dahl
Ljósmyndari: Kaimar Lindenskov

Bláðólk: Randi Jacobsen - Dagny
Joensen - Tórlinn Smith -
Hilmar Jan Hansen -
Jústinus Eldesgaard

Útgevarar: P/Í Sosialurinn
Uppseting: P/Í Sosialurinn
Prent: P/Í Pressan 1981

Bústaður: Argjavegl 26
Argjum
Telefon: 11820

Postadr.: Postsmoga 96
110 Tórshavn
Telefax: 14720

Ábyrgd og orka

Oddagrein

NÚ nærkast degnum, tá danski forsætisráðharrin kemur á vitjan í Føroyum. Ein heilt vanlig vitjan vil kanska onkur siga. Tað er nógv meira enn tað. Henda vitjan fer heilt givið at fáa stóran týðning fyrri og ávirkan á komandi samráðingar millum føroyingar og danir. Hvat vilja danir við Føroyum hevur verið spurt her í blaðnum, og somuleiðis: hvat vilja føroyingar við Føroyum.

TÍÐINDINI í sjónvarpinum hóskvöldið um allan tann sosiala sektorin her á landi vóru óhugnalig. Tað sær ikki mættari út, enn at vit hava ikki verið før fyrri at umsita henda so stóra almenna sektorin. Onkur vil siga, at vit hava ikki dugað, men sannleikin er helst tann, at ov lítil orka er lögð í at umsita mongu sosialmálini. Vit koma við hesum at minnst aftur til stöðuna á Almennastovuni, har táverandi stjórinn mátti fara úr starvi, tí alt ikki skuldi rugga rætt har. Sami stjóri hevði aftur og aftur víst politikarunum á, at tað rætt og slætt bar ikki til at umsita sosialu málini við tí avmarkaðu figgjarorku sett varð av til tess. Nú vátta bæði nýggi landsstýrismaðurin og næsti maður hansara hetta.

KENSLAN tú sat eftir við eftir úttalili teirra í sjónvarpinum var, at teir høvdu givið skarvin yvir. Hetta sampakkar illa við ætlanina at lata føroyingum enn størri ábyrgd á sosiala økinum. Alt hetta kemur fram í dagsins ljós nú bert eina góða viku undan vitjan danska forsætisráðharrans. Og tað er neyv-an nakar ivi um, at hetta verður eitt av teimum stóru málunum til komandi fund millum føroyskar og danskar politikarar. Her er rætt at spyrja: hvat vilja danir við Føroyum! Nú okkara egna ásetningur, at vit hava ikki megnað at umsita hetta stóra sosiala økið, er spurningurin, hvat henda ásetningin kann brúkast til. Tað eru danir, sum hava ynskt/kravt, at vit í enn størri mun yvirtaka alla ábyrgd av tí sosiala sektorinum. Nú tað kemur fram, at vit hava ikki megnað at umsita tað, sum vit frammanundan hava havt ábyrgd av, kundi verið spurt, hvat danir hava at siga. Tað eru jú teir, sum í stóran mun lata pengar til nógv av sosialu veitingunum. Kann tað veruliga enda við, at danir heilt hálsa um og rætt og slætt aftur yvirtaka alla ábyrgd av tí sosiala sektorinum fyrri harvið at fáa hann at rigga?

ÁHUGAVERT kundi verið at fingið henda og aðrar líknandi spurningar viðgjørðar í fjølmiðlunum nú, áðrenn forsætisráðharrin kemur á vitjan. Spurningurin er nevniliga, um tað bert er á sosiala økinum at okkurt bagir men í allari skipanini sum heild! Nógv týðir upp á, at vit eru á einum avgerandi vegamóti í spurninginum um stöðu Føroya í ríkisfelagsskapinum. Hvat vilja vit føroyingar er ein sjálvsagdur spurningur. Men hvat vilja og ætla danir – og har fyrst og fremst Poul Nyrup Rasmussen – er kanska ein uppáttur meira áhugaverdur spurningur! Vilja føroyingar hava meiri sjálfstýri – og um so er, hvat verður kostnaðurin av tí – ella vilja vit aftur til tað gamla, har tað eru danir, sum bæði gjalda og valda! Og ynskja danir, at vit taka størri ábyrgd av egnum landi ella vilja teir sjálvir átaka sær alsamt fleiri uppgávur, nú tað m.a. kemur fram, at vit hava ikki orku til sjálvir at hava ábyrgd av eitt nú øllum tí sosiala sektorinum.

SOSIALURIN

Sjónarmið

Oljufyrisiting og Gomlu Bókasavnshúsin

Satt at siga, so kunnu tað ikki vera fleiri meiningar um, at hábærsligi gróthygningurin hevði verið ein bæði sømiligur og bæriligur høvuðsbygningur hjá okkara lítla universiteti. Eg rokni við at teir, sum í síni tíð reistu bókasavnshúsin, høvdu dámað hetta sera væl – tað hevði verið í teirra anda at nýtt gamla mentanarmiðdepilin til universitet. Eg eri eisini vissur í, at teir frá tí staði, teir nú eru, høvdu ynskt alt gott yvir tann landsstýrismann, ið tók eina slíka avgerð, skrivar Jóan Pauli Joensen m.a. í »Sjónarmið«

Her fyrri kom Martin Næs, landsbókavørður, við einum sera skilgøðum íkasti til orðaskifti um tey gomlu bókasavnshúsin, sum ætlanin nú er at nýta til oljufyrisitingina.

Sosialurinn hevur tikið evnið upp í oddagrein í dag. Heldur ikki hann heldur skil vera í hesi avgerð. Satt at siga, so havi eg ikki møtt einum menniskja her á landi, sum eg havi tosað við, ið skilir hesa avgerð, hvør so tikið hana hevur. Tí tað mugu finnast fleiri hóskilgari hús enn gomlu bókasavnshúsin, ið kunnu ímynda Føroyar sum oljuland.

Verið tað mær tí loyvt at triva aftur í eitt hugskot, sum var frammi meðan Marita Petersen enn var landsstýrismaður í skúla- og mentamállum. Ein dag var eg saman við stovnaleiðarunum fyrri Forminnissavnið og Náttúrugripasavnið boðin til fundar í landsstýrinum. Á hesum fundi varð skotið upp, at kann møguleikarnar fyrri at Føroya Forminnissavn flutti framsýningar sínar niðan í gamla Listaskálan – hugsanin var at skulpturellu føroysku bátarnir vildu taka seg væl út millum onnur listaverk. Náttúrugripasavnið skuldi fáa alt Neystið ella Bátasavnið til sínar framsýningar. Gomlu bókasavnshúsin skuldu í framtíðini koma at verða høvuðsbygningur hjá Fróðskaparsetri Føroya. Vit hildu eftir fundin, at nú fór okkurt skilgøtt at henda og fóru glaðir heim. Hetta varð kortini, sum so ofta, av ymskum orsökum av ongum.

flutt í húsin hjá Málinga-handlinum í Hoyvík. Enn er tí ikki ov seint at reka aftur á aftur, og at taka ta avgerð, sum tá varð hildin at vera skilgøð, og sum politikarar tá søgdu seg at arbeiða fyrri.

Lat tað at enda verða sagt, at hetta ikki er skrivað fyrri at leggja fót fyrri Oljufyrisitingina ella fyrri virksemd har. Tað vildi verið beinleiðis tápuligt. Teimum verður ynskt alt tað besta. Eitt er vist, at er olja í undirgrundini, so verða ráð til onnur hús til Oljufyrisitingina. Heldur ikki er hetta skrivað fyrri at skapa tvørleikar fyrri Náttúrugripasavnið, men fyrri at taka lut í tí orðaskifti, sum nú er reist um hesi hús. Hvør tíð hevur síni sjónarmið.

Jóan Pauli Joensen
rektari á Fróð-
skaparsetri Føroya

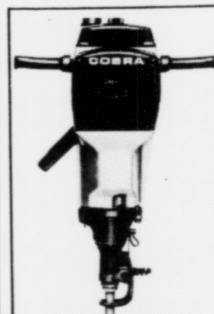
Satt at siga, so kunnu tað ikki vera fleiri meiningar um, at hábærsligi gróthygningurin hevði verið ein bæði sømiligur og bæriligur høvuðsbygningur hjá okkara lítla universiteti. Eg rokni við at teir, sum í síni tíð reistu bókasavnshúsin, høvdu dámað hetta sera væl – tað hevði verið í teirra anda at nýtt gamla mentanarmiðdepilin til universitet. Eg eri eisini vissur í, at teir frá tí staði, teir nú eru, høvdu ynskt alt gott yvir tann landsstýrismann, ið tók eina slíka avgerð.

Meðan Thomas Araboð m.a. var landsstýrismaður í skúla- og mentamállum komu ein dag, sum snarljós av klárum himli, harraboð úr landsstýrinum um at setrið skuldi

flyta úr hølum sínum inn-
an tvær vikur, í Heilsu-
frøðiliga starvstovan
hevði brúk fyrri hølunum,
men tað var ongastaðni at
fara, tí varð heldur ikki
flutt. Nú, langt um leingi,
hevur setrið fingið boðið
eini gomul sethús, sum
DGU fyrr hevur húsast í.
Tey skulu setast í stand
fyrst, men ráðini til hetta
tykja at vera ógvuliga
smá.

Rætt skal vera rætt, tá-
verandi landsstýrismaðurin
Thomas Araboð segði seg
tá eisini av fullum
huga at arbeiða fyrri at
gomlu bókasavnshúsin
skuldu koma at verða
høvuðsbygningur hjá
Fróðskaparsetri Føroya.

Síðani vit høvdu fundin
við Maritu Petersen á
sinni, er tað hent, at Fø-
roya Forminnissavn er

COBRA

Bensinmotor,
borar og brekkar.

Søla, leiga, eýkalutir
og tænað!

Kaj Andreassen P.F.
Klingran 5 - Hoyvík - Tlf. 15600